LÆGERNES
PENSION & BANK

Pecunia

MAJ 2019

RÅD OM PENSION, BANK OG INVESTERING

SIDE 6

Snart på pension?

Der kan være flere hundredetusinde kroner at hente ved at bruge pengene i den rigtige rækkefølge.

SIDE 8

Lån nu - og betal tilbage om 30 år

Nu kan du få realkreditlån med 30 års afdragsfrihed.

SIDE 10

Medlemsmøde om ansvarlige investeringer

"Klimaindsatsen begynder heldigvis at blive faktabaseret".

Det gav mening for os at ændre pensionsordning

Et informationsmøde om løn og pension satte tankerne i gang hos det unge læge-par, Jakob Schmidt og Cecilie Pedersen.

SIDE 4

www.lpb.dk

Pecunia

RÅD OM PENSION, BANK OG INVESTERING

03 Mere sol og vind
Investeringerne i sol og vind søger nu mod nye markeder.

04 Det gav mening for os at ændre pensionsordning
Et informationsmøde om løn og pension satte tankerne i gang hos det unge lægepar, Jakob Schmidt og Cecilie Pedersen.

06 Snart på pension?
Brug pengene i den rigtige rækkefølge – vi giver dig overblikket til hvordan.

08 Lån nu - og betal tilbage om 30 år
Nu kan du få realkreditlån med 30 års afdragsfrihed.

10 Medlemsmøde om ansvarlighed
Kan vi gøre endnu mere? Det spørgsmål – i forskellige afskygninger – gik igen, da 100 læger i marts diskuterede ansvarlige investeringer.

12 Unge lægers pension vil udgøre 68 % af slutlønnen
En 28-årig nyuddannet læge kan se frem til 68 procent af slutlønnen i livsvarig pension, viser nye beregninger.

14 Generalforsamling: Kvinderne i flertal
Medlemstallet vokser støt, og der er nu flere kvindelige end mandlige medlemmer af Lægernes Pension, som afholdt generalforsamling 9. april.

LÆGERNES PENSION & BANK

Udgivet af Lægernes Pension – pensionskassen for læger

Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg
Telefon 33 12 21 41
pension@lpb.dk
bank@lpb.dk
www.lpb.dk

Maj 2019

Redaktion:
Lægernes Pension
Point Communications

Layout:
Rumfang.dk

Tryk:
Prinfo HHK A/S

Oplag:
36.500

Artikler og billeder må ikke gengives uden skriftlig tilladelse fra Lægernes Pension.

Redaktionen tager forbehold for ændringer og eventuelle fejl.

Grønne investeringer på nye markeder

Investeringer i grøn infrastruktur er i dag koncentreret i den rige del af verden. Med en investering på godt 650 mio. kroner søger Lægernes Pension nu mod nye markeder. Risikoen er højere. Det samme er forventningerne til afkastet – både på pensions- og klimakontoen.

Navnet på fonden fortæller historien. Med et tilsagn på godt 650 mio. kroner til den nystartede fond CI New Market Fund går Lægernes Pension nu ind i endnu en investering i grøn infrastruktur med hovedvægt på sol- og vindenergi.

Den nye fond investerer udelukkende i lande uden for de vestlige landes økonomiske samarbejdsorganisation, OECD, og dét er usædvanligt. Langt hovedparten af alle nuværende investeringer i grøn infrastruktur er nemlig placeret i OECD-lande. Det hænger naturligvis sammen med den vestlige verdens stigende efterspørgsel på grøn energi, og det hænger også sammen med velordnede investeringsvilkår og høj sikkerhed for, at løfter om statslige støtteordninger rent faktisk bliver overholdt.

Det kan man ikke altid regne med uden for OECD-området. Her er politisk usikkerhed en faktor, man skal tage alvorligt. Derfor har CI New Market Fund teamet op med Verdensbanken, der afdækker en del af risikoen, og arbejder i øvrigt sammen med specialister med indgående kendskab til de pågældende lande. Investeringshorisonten er også kortere end i OECD-lande.

Med de nødvendige livremme og seler er vejen banet for investeringer i lovende vækstlande i Afrika, Asien og Sydamerika. Og gennem CI New Market Fund kan Lægernes Pension være med til at brede den grønne omstilling længere ud i verden uden at gå på kompromis med afkastet; fondens forventede afkast ligger væsentligt højere end, hvad lignende investeringer i OECD-lande typisk indbringer.

Den nye fond forvaltes af Copenhagen Infrastructure Partners, som Lægernes Pension i forvejen samarbejder med om to store grønne infrastrukturfonde med fokus på OECD-lande. Udover Lægernes Pension investerer blandt andre ATP i den nye fond.

Det gav mening for os at ændre på vores pensionsordning

Et informationsmøde om løn og pension satte tankerne i gang hos det unge lægepar, Jakob Schmidt og Cecilie Pedersen.

- I betragtning af, at vi kom fra en 53 kvadratmeter lejlighed i Aarhus, er 95 kvadratmeter her midt i Vejle god plads til fire. Men vi taler da om at flytte i et hus med noget have, som børnene kan løbe rundt i.

Ordene kommer fra Jakob Schmidt, der efter afsluttet KBU nu arbejder i en introduktionsstilling på Vejle Sygehus. Cecilie Pedersen arbejder samme sted og er i færd med at afslutte sin KBU på medicinsk afdeling. De er begge 29 år, og sammen har de Therese på tre år og Christian på elleve måneder. De bor i centrum af Vejle i en af sygehusets lægelejligheder, og når der er behov for lidt aflastning, træder Cecilies forældre i nabobyen Hedensted gerne til. Det er en dejlig hjælp. Med to småbørn og jobs i starten af karrieren med skiftende arbejdstider skal kalenderen holdes i stram snor.

Der er i det hele taget meget andet at bekymre sig om end pension – men de ved også, at tingene hurtigt kan ændre sig. Efter et informationsmøde i Lægeforeningen, som Cecilie deltog i, blev de for alvor klar over, at det nok var en god idé at mødes med en pensionsrådgiver

Therese på 3 og Christian på snart 1 år sørger for liv i kludene hos lægeparret Jakob Schmidt og Cecilie Pedersen.

og få gennemgået økonomien. Så de kontaktede medlemsrådgiver, Thomas Krogh Hansen, for at aftale et møde på Lægernes Pensions kontor i Aarhus.

- Det var et godt møde. Thomas var god til at fange vores behov. Vi havde undersøgt tingene lidt i forvejen og havde fundet ud af, at det nok var klogt at ændre pensionsordning. Og det fik vi bekræftet, forklarer Jakob Schmidt.

- Vi havde standardpensionsordningen med 10-årig ægtefællepension, men da vi med tiden kommer til at tjene cirka det samme, og i øvrigt prioriterer andre dækninger højere, giver det i vores tilfælde mest mening at droppe ægtefællepensionen. Så vi skifter begge på samme tid til ordningen uden ægtefælledækning, forklarer Jakob Schmidt.

Højere dækning ved sygdom og død

Efter mødet valgte Jakob og Cecilie endvidere at tegne hver sin livsforsikring gennem Lægeforeningen med en dækning på godt to millioner kroner. De valgte også begge at øge deres dækning ved tab af erhvervsevne med næsten 160.000 kroner.

- Som børneforældre havde vi først og fremmest brug for at øge vores dækninger, hvis der sker én af os noget. Vi venter lidt med at skrue op for pensionsopsparingen, til vi forhåbentlig om nogle år får noget højere løn. Lige nu prioriterer vi at forsikre os selv og hinanden, siger Jakob Schmidt, der også fik en kort snak med Lægernes Bank, nu de alligevel var i Århus.

- Vi er ikke kunder i banken, men skulle da lige høre, hvad de kunne tilbyde, hvis vi skal gøre alvor af vores husplaner. Så vi kom hele vejen rundt, kan man roligt sige. Hvis Cecilie ikke tilfældigvis havde været til det møde, er jeg ikke sikker på, at vi havde gjort noget. Det er jo rimelig tørt stof. Så jeg er glad for, at hun tog afsted.

Det valgte Jakob og Cecilie

- At **tegne livsforsikringer** med en dækning på 2.022.600 kroner ved død. Det koster 3.960 kroner om året for hver af dem.
- At **sikre sig ved sygdom** ved at øge dækningen ved tab af erhvervsevne med 158.800 kroner. Det koster indtil 40-års alderen 2.198 kroner årligt for hver af dem.
- At **skifte pensionsordning** fra den med 10-årig ægtefælledækning til den uden ægtefælledækning (når helbredsbedømmelsen til gruppelivsforsikringen er på plads).

1.400

læger mødte sidste år en medlemskonsulent og fik råd om pensionen. Skal det være dig i år?

Book møde på www.lpb.dk/moedepension.

Snart på pension? Brug pengene i den rigtige rækkefølge

Der er mange penge at hente, hvis du tilrettelægger din økonomi som pensionist grundigt.

Nogle vil af med gæld, andre vil have penge på bogen. Alle vil have mest muligt ud af spareskillingerne, og følger man den devise og planlægger sin pensionsøkonomi helt rationelt, kan man over tid øge sit rådighedsbeløb med flere hundredetusinde kroner. Her får du et par tips til hvordan.

Hæv de løbende pensioner op til grænsen for topskat. Supplér med midler i denne rækkefølge:

1. **Frie midler**
2. **Kapitalpension/aldersopsparing**
3. **Friværdi i ejendom**
4. **Ratepension**

Hovedregel:
Tænk på pension som frisk frugt. Pluk ikke mere, end du skal bruge. Den pension, du kan vente med at hæve, vokser sig større.

Her er, hvad du skal overveje

Hvad er dine udgifter som pensionist?

Læg et udgiftsbudget. Husk telefon og internet, hvis arbejdet betaler for det nu. Til gengæld kan du sløjfe a-kasse, pensionsindbetaling og daglig transport. Undervurdér ikke udgifterne til rejser, fritid, osv. De stiger som regel, især i de første år. Nu kender du dit løbende pensionsbehov. Kig nu på...

...boliglånet

Når du som pensionist afbetaler boliglån med pensionspenge, tager du penge fra din pensionsopsparing, betaler skat af dem - og konverterer dem til illikvide mursten. Har du god friværdi, kan du i stedet overveje et afdragsfrit lån (se side 8), inden du går på pension.

...din formue

Opgør din eller jeres samlede formue, som er: friværdi i bolig og sommerhus, aktier, penge på bankbogen, osv. Alt skal med for at planlægge korrekt.

...og nu til pensionen!

Grundpillen i din pensionsøkonomi er de løbende pensioner, dvs. livsvarige pensioner (livrenter), ratepensioner, folkepension og ATP. Dem betaler du skat af på samme måde som løn – dog slipper du for at betale de 8 procent i arbejdsmarkedsbidrag (der allerede blev afregnet ved indbetaling til pension).

Skattemæssigt er det en fordel, hvis du kan planlægge udbetalingen af dine pensioner, så din årsindkomst kommer til at ligge under grænsen for topskat på 513.400 kroner (2019). Husk: Pensionsudbetalinger er personlige. Udbetalingen kan ikke fordeles på flere, og derfor er det vigtigt at planlægge sammen med partneren, mens I stadig er erhvervsaktive.

Brug frie midler først!

Hvis udbetalingen fra de løbende pensioner ikke dækker dine forventede udgifter, bør eventuel formue bringes i spil. Har du frie midler, fx opsparing i banken eller (skatteafregnede) værdipapirer, kan det ofte være en fordel at bruge dem først.

Store engangsbeløb

Har du pensioner, der udbetales som en sum, fx kapitalpension eller aldersopsparing, kan udbetalingen ofte deles. En kapitalpension kan i visse tilfælde også konverteres til en ratepension, hvis du ikke har behov for en stor engangsudbetaling. Det kan være en fordel rent skattemæssigt, men tag os med på råd - det er lidt kompliceret.

Spis dine mursten

Når frie midler, værdipapirer og kapitalpensioner/aldersopsparinger er brugt, bør du se på dine mursten. Det er skattefrit at spise friværdi, og jo lavere renten er, jo større er fordelen. Tal med banken om mulighederne for nedsparing.

Ratepension til sidst (hvis den topbeskattes)

Mange læger har så store pensioner, at topskatten uundgåeligt kommer i spil. Her skal du særligt være opmærksom på muligheden for at strække ratepension ud over længere tid, så de årlige udbetalinger falder. Og ja, det indebærer selvfølgelig risikoen for, at du dør inden pengene er udbetalt, men så går restbeløbet trods alt til arvingerne. Derfor siger vi: Gem ratepensionen, til du har brugt dine andre former for opsparing.

Boligfinansiering:

Lån nu – og betal tilbage om 30 år

Nu kan du få realkreditlån med 30 års afdragsfrihed. Lånet henvender sig til boligejere med høj friværdi og kan være interessant som led i pensionsplanlægning.

Teamleder Linda Hansen, Lægernes Bank.

Lav rente og høje friværdier har banet vej for en ny type lån: Realkreditlån med 30 års afdragsfrihed. Lånet udbydes via Lægernes Banks samarbejdspartner, Totalkredit, og fås i en variant med halvårlige rentetilpasningsjusteringer (F-kort+) eventuelt kombineret med renteloft (RenteMax+).

Lånet retter sig mod alle boligejere, der er gældfrie eller har sparet så meget op i boligen, at de hellere vil bruge pengene på noget sjovere end afdrag, forklarer teamleder Linda Hansen, Lægernes Bank.

– Lånet kan for eksempel være interessant for parret på +55 år med lav gæld i huset. Særligt, hvis den ene part har lavere pension end den anden, kan omlægning til et lån med 30 års afdragsfrihed give tryghed for at kunne blive i boligen, hvis partneren med den høje indtægt dør først, forklarer Linda Hansen.

Hvilket lån passer dig?

1

Du ønsker fuld sikkerhed for huslejen

FASTFORRENTET LÅN – det klassiske realkreditlån. Mulig afdragsfrihed: 0-10 år. Fast ydelse giver rolig nattesøvn. Mulighed for gevinst på omlægning, hvis renten ændres. Beskytter friværdien, hvis renten stiger.

2

Du har god luft i økonomien

TILPASNINGSLÅN – lån med variabel rente, hvor renten tilpasses med flerårige intervaller, fx 5 år (F5-lån). Mulig afdragsfrihed: 0-10 år. Et billigt lån med nogen sikkerhed. Dyrt at indfri i utide, og derfor ikke velegnet, hvis du går i salgstanker.

3

Du har god luft i økonomien og ønsker lang afdragsfrihed

F-KORT – lån med variabel rente, hvor renten tilpasses halvårligt. Mulig afdragsfrihed: Op til 30 år. Aktuelt den laveste rente af alle låntyper. Ringe beskyttelse mod rentestigninger.

Begge typer lån er med variabel rente, så det kræver en robust økonomi at blive godkendt til lånet. Lånet kan ydes op til 75 procent af boligens vurdering. Afdragsfriheden begynder dog først, når gælden er under 60 procent.

Unge bør afdrage

Med det historisk lave renteniveau og afdragsfrihed så langt øjet næsten rækker, kan det nye lån også virke fristende på unge, nyetablerede boligkøbere. Men de er ikke i målgruppen. Også selv om de måtte opfylde de grundlæggende krav til husstandsindkomst.

– Som udgangspunkt fraråder vi afdragsfrihed til unge med lav formue. Især nu, hvor nybagte boligejere i stedet kan få et rekordbilligt 30-årigt realkreditlån til en fast rente på 1,5 procent. Der kører en sejlivet myte om, at det bedst kan betale sig for unge at få afdragsfrit realkreditlån for dermed at have bedre råd til at høvle gælden af på tillægs-boliglånet. Men det er ikke rigtigt i Lægernes Bank. Vores boliglån er nemlig så billige, at det over tid bedre kan betale sig med et boliglån end et afdragsfrit realkreditlån med høj bidragsbetaling, forklarer Linda Hansen.

Tal med banken

I dag findes et utal af muligheder for at kombinere boligbelåningen, og Linda Hansen tilråder enhver at tale med banken, inden man begiver sig ud i omlægning eller tillægslån. Boliglån bør nemlig altid tænkes ind i den samlede økonomi, alder, indtægt, geografiske bopæl og planer i øvrigt.

– Der er så mange ting, der skal tænkes ind i pakken. For eksempel ved de færreste, at det for nogle kan være en fordel at nøjes med at belåne de første 60 procent med realkreditlån og herefter oprette en Prioritetskredit for resten af lånebeløbet.

Alle gode gange 4

For fjerde år i træk løb Lægernes Bank med titlen Bedst i test i Forbrugerrådet Tænks årlige tjek af bankpriser.

Det har to fordele. Dels er bidragssatsen på realkreditlånet billigere, når belåningen er under 60 procent, og dels får man en Prioritetskredit, som reelt er en kassekredit, med en rente på pt. 1,49 procent. Den kan man indbetale og hæve på i takt med likviditetssituation, og det passer godt til læger med ofte svingende udbetalinger, siger Linda Hansen.

– Men det er bare ét eksempel. Hvad, der er bedst for den enkelte, kræver en gennemgang af økonomien og fremtidsplanerne, understeger Linda Hansen.

4

Du har god luft i økonomien, ønsker lang afdragsfrihed – men vil gerne have styr på renten

RENTEMAX – lån med variabel rente, hvor renten tilpasses halvårligt. Mulig afdragsfrihed: Op til 30 år. Renteloft i 5 eller 10 år beskytter delvist mod rentestigninger.

5

Du har behov for fleksibilitet, har en kort tidshorisont eller et begrænset lånebehov

PRIORITETSKREDIT – et alternativ til realkreditlån. En Prioritetskredit er en konto, som du kan hæve og indsætte penge på (som en kassekredit). Mulighed for afdragsfrihed i op til 10 år. Intet bidrag og ingen omkostninger ved etablering eller indfrielse. Du betaler kun rente af det beløb, du hæver.

6

Du er førstegangskøber og har ikke penge med fra tidligere boligsalg

BOLIGLÅN OG BOLIGKREDIT – når du køber ny bolig, kan du højst få 80 procent af boligens værdi finansieret med realkreditlån. Resten skal finansieres med et boliglån fra banken (15 procent) og din egen udbetaling (5 procent). I Lægernes Bank kan du vælge et boliglån eller en boligkredit til lav rente og med op til 30 års løbetid.

Medlemsmøde om **ansvarlige investeringer**

Omkring 100 læger deltog i mødet om ansvarlige investeringer.

Kan vi gøre endnu mere? Det spørgsmål – i forskellige afskygninger – gik igen, da 100 læger i marts tog til medlemsmøde for at høre om Lægernes Pensions arbejde med ansvarlighed.

At læger interesserer sig for deres pensionskasses investeringer, blev atter bekræftet, da næsten 100 medlemmer i marts afsatte et par timer efter fyraften for at høre om ansvarlige investeringer. Mødet fandt sted i pensionskassens lokaler på Frederiksberg med direktør Chresten Dengsøe og chef for ansvarlige investeringer Nikolaj Waldhausen, samt Reinhilde Weidacher fra pensionskassens internationale samarbejdspartner på området, ISS ESG, som værter og oplægsholdere.

Efter Nikolaj Waldhausens gennemgang af politikken og arbejdet med ansvarlighed, kortlagde Reinhilde Weidacher, hvordan ISS ESG hjælper Lægernes Pension og flere hundrede andre institutionelle investorer verden over med at kigge virksomhederne i kortene. Omkring 3.800 sager om mulige brud på ar-

Dialog er bedre end sorte lister

Lægernes Pension vælger nogle gange at eje aktier i virksomheder med ondt i etikken, men med vilje til dialog.

Lægernes Pension er medejer af omkring 7.500 selskaber over hele verden. De forvaltes af kapitalforvaltere, som har skrevet under på at overholde pensionskassens politik for ansvarlige investeringer.

Det forhindrer dog ikke, at der af og til opstår etiske problemer eller brud på regler og konventioner i de selskaber, vi ejer. Her er den nemme løsning at ekskludere selskabet, og dermed undgå kritik - men det forandrer ikke nødvendigvis verden til det bedre. Et frasalg kan være mistet indflydelse, som overgår til en måske mindre ansvarsfuld investor.

Derfor frasælger Lægernes Pension ikke et selskab, blot på grund af mistanke om, at virksomheden ikke lever op til politikken for ansvarlige investeringer. I stedet går vi i dialog via konsulenthuset ISS ESG, som på vores vegne følger med i flere tusinde virksomheders og landes gøren og laden.

ISS ESG overvåger selskaber for brud på internationalt anerkendte normer og undersøger de enkelte landes regeringsførelse, sociale forhold og borgerrettigheder. Og fordi ISS ESG har mange andre kunder end Lægernes Pension, taler de med stor vægt.

Lægernes Pension er også er medlem af organisationen IIGCC, som arbejder for at fremme den grønne omstilling gennem dialog med selskaber.

Lægernes Pension følger endvidere Anbefalingerne for aktivt ejerskab fra Komiteen for

bejdstagerrettigheder, menneskerettigheder, korruption og klima har ISS ESG haft under lup gennem de senere år. I mange af sagerne kan dialogen strække sig over flere år, forklarede Reinhilde Weidacher, der gennemgik et par konkrete cases.

Mere pres på?

Det var meget grundigt – men var det nok? Det ville Martin Lindhardt Nielsen gerne vide:

– Det er en fantastisk udvikling, pensionskassen har gennemgået, siden jeg kom ind i 1991. I arbejder seriøst med emnerne bakket op af en global organisation. Men det ærgrer mig lidt at se, at nogle af de dårlige virksomheder med dårlige produkter (fx tobak, red.) ser ud til at klare sig godt, selv om de bliver valgt fra af investorerne. Kan vi lægge endnu mere tryk på gennem alliancer?

Chresten Dengsøe bekræftede, at fx tobak historisk set har været en god investering, og at Lægernes Pension samlet set har mistet lidt afkast på den restriktive tobakspolitik.

– Men historien siger intet om fremtiden. Lige nu kører der retssager mod tobaksvirksomheder i Canada, som kan ende med at blive vanvittigt dyre for tobaksfirmaerne, nævnte han som eksempel.

Ud over fravalget af tobaksinvesteringer, lægger Lægernes Pension også pres på ad andre kanaler, blandt med støtte til organisationen *The Tobacco Free Finance Pledge*, som arbejder globalt for en tobaksfri fremtid.

Klimaet hitter

Klimaet var tydeligvis også et emne, flere af de fremmødte var kommet for at høre om.

- Tak fordi I sætter klimaet så højt på dagsordenen. Men jeg synes, I skal være meget mere ambitiøse på klimaområdet. Der findes jo pensionskasser, som går endnu længere end os, sagde Anna Rasmussen.

Men sådan er det nu ikke, forklarede Nikolaj Waldhausen og Chresten Dengsøe. Nikolaj Waldhausen påpegede, at det er Lægernes Pensions nedfældede politik at overholde 2-graders målsætningen fra Paris-aftalen, og at investeringerne afspejler dette.

Ambitiøse, ikke religiøse

– Vi er ikke religiøse, men vi er ambitiøse, og vi har ekskluderet 75 fossile selskaber. Det er langt flere end mange af de andre sammenlignelige pensionskasser, understregede Nikolaj Waldhausen, mens Chresten Dengsøe rundede mødet af med sit bud på, hvorfor Lægernes Pensions indsats er gået under radaren.

– Vi går ikke ud med pressemeddelelser, når vi ekskluderer Exxon eller BP, i modsætning til flere andre. Nogle af dem, som fremstår meget ambitiøse i pressen, har faktisk meget store investeringer i kul og olie i forhold til os. Så vi glæder os over, at pressens dækning så småt begynder at blive mere faktabaseret, sagde Chresten Dengsøe, der sendte tilhørerne ud til vin og sandwich-traktementet med en opfordring:

– Husk, at fire af de syv medlemmer i bestyrelsen er læger. I kan via generalforsamlingen og bestyrelsen selv være med til at fastsætte de politiske rammer for, hvad vi skal og ikke skal på det her område.

Aktivt ejerskab

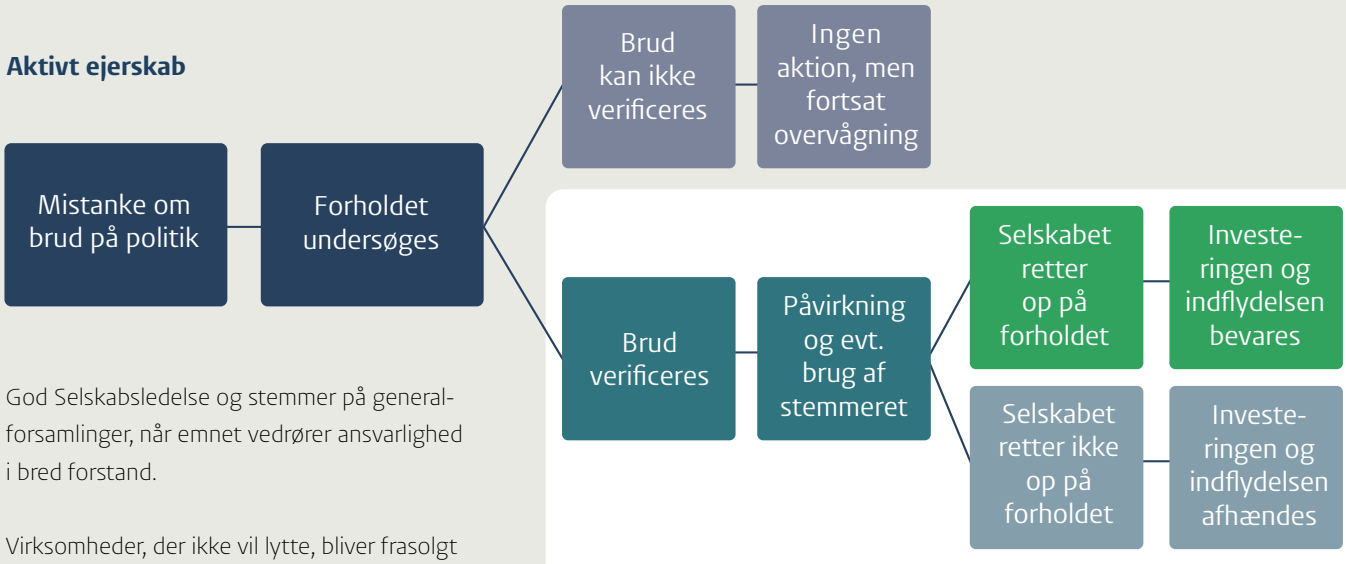

Løbende dialog om forhold, påvirkning og ændringer

God Selskabsledelse og stemmer på generalforsamlinger, når emnet vedrører ansvarlighed i bred forstand.

Virksomheder, der ikke vil lytte, bliver frasolgt og ført på listen over aktier, virksomhedsobligationer og lande, som vi ikke vil investere i.

Ung læge:

Din pension vil udgøre **68 %** af slutlønnen

En 28-årig nyuddannet læge kan se frem til 68 % af sin slutløn i livsvarig pension, viser nye beregninger.

Hvor meget kan du som ung læge forvente i livsvarig pension, når du om mange år stopper med at arbejde? Nye beregninger fra Lægernes Pension viser, at en 28-årig nyuddannet Yngre Læge, der følger en hospitalskarriere frem til pensionering som 73-årig overlæge, kan se frem til en pensionsdækning på 68 procent af slutlønnen.

Tallet skal naturligvis tages med store forbehold. Vi har regnet 45 år frem i tiden og indlagt en stribe forudsætninger om løn, pensionsindbetalinger, lønreguleringer, skatteregler og karriereforløb. Desuden indregner vi, at den 28-årige læge arbejder helt frem til den forventede folkepensionsalder på 73 år, selv om nogle nok vil vælge at gå på pension før den alder. De 68 procent medregner indtægten fra folkepension og ATP.

80 % er nok

Erfaringer viser, at en pensionsdækning på 80 procent af slutlønnen reelt svarer til fuld dækning. Forklaringen er, at det er billigere at være pensionist end lønmodtager. Dels betaler man ikke arbejdsmarkedsbidrag af pensionsudbetalinger, og desuden falder udgifter som fagforeningskontingent og daglig transport væk. Du skal heller ikke længere indbetale til pension.

Så reelt "mangler" der 12 procent, før du er fuldt dækket. Dem kan du fx dække ind ved at øge pensionsindbetalingerne. De fleste læger har som regel også opbygget en betydelig formue, når de når pensionsalderen i form af friværdi i hus og andet, som skal tages med i ligningen.

Hvor meget den enkelte har brug for, er meget individuelt. Både adresse og forbrugsvaner har stor betydning. Det er betydeligt billigere at leve og bo i Holstebro end i Hellerup. Derfor er 68 procent i pensionsdækning nok for nogle, mens andre skal lægge lidt mere til side.

I skemaet nedenfor kan du se et estimat for, hvor meget din pensionsdækning øges, hvis du øger din pensionsindbetaling.

Pensionsalder 73 år	Dækningsgrad
Pensionsindbetaling som nu	68,2 %
Pensionsindbetaling + 2 %-point	74,2 %
Pensionsindbetaling + 4 %-point	80,2 %

Et godt sted at starte – når du vil have overblik over realkredit

Tænker du på, hvad det vil koste dig at købe ny bolig? Eller om du kan få noget ud af at lægge dit realkreditlån om? Så kan du starte med at hente app'en fra Totalkredit.

Her kan du hurtigt se, hvad de forskellige lånetyper betyder for dig, hvis du vil købe bolig. Du kan også søge efter drømmeboligen og få en idé om finansieringen. Eller du kan se, om du med fordel kan omlægge det realkreditlån, du allerede har.

Du kan også have glæde af app'en, selvom du ikke har Totalkreditlån.
Download app'en fra Totalkredit i App Store eller Google Play.

Kan bruges af alle

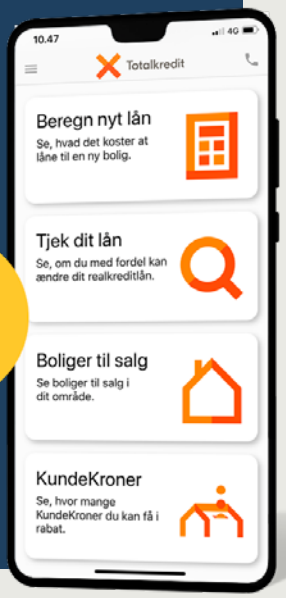

App Store
Google Play

Kursus i praksiskøb

"Hvor tidligt i forløbet skal jeg involvere banken, når jeg køber praksis? Hvad kommer jeg til at tjene, og bliver der også råd til at købe nyt hus til familien?"

Næste generation af praktiserende læger fik svar på deres spørgsmål i Kolding en lørdag morgen i marts.

Lægernes Bank er bank for størstedelen af de praktiserende læger og finansierer de fleste praksiskøb. Bankens specialister er med, når PLO holder kurser i praksiskøb rundt om i landet.

Generalforsamling:

Kvinderne i flertal

Medlemstallet vokser støt, og der er nu flere kvindelige end mandlige medlemmer af Lægernes Pension, som afholdt generalforsamling 9. april. Afkastmæssigt skuffede 2018, men pensionskassen trives. Bankens kreditpolitik var til debat.

- Lad mig begynde med en milepæl: For første gang siden pensionskassens grundlæggelse i 1946 er der nu flere kvindelige medlemmer end mandlige.

Sådan indledte formand for Lægernes Pension, Peter Melchior, sin beretning for de delegerede på generalforsamlingen 9. april, der i år fandt sted i Aalborg. Bemærkningen blev modtaget med klapsalver fra salen, og dermed var tonen slået an på en generalforsamling, der kunne se tilbage på et år med blandede bolsjer.

På positivsiden kunne formanden med tilfredshed notere fortsat lave omkostninger og medlemsmålinger, der atter bekræftede en betydelig tilfredshed med pensionskassen. Billedet var ikke tilfredsstillende, når det kom til årets afkast. Og så alligevel:

- Vi har i mange år været blandt de allerbedste på afkastet, og selv om de vanskelige forhold i 2018 resulterede i et negativt afkast på -1,8 procent før skat, gjorde vi det endnu en gang bedre end de fleste, konstaterede formanden.

Aktiv forvaltning, der kan mærkes

En af årsagerne til det relativt gode afkast er den aktive forvaltning af midlerne, som gennem årene har givet 40.000 kroner mere i afkast i gennemsnit til hver læge, supplerede direktør Chresten Dengsøe i sin detaljerede gennemgang af afkastet.

Selv om negative afkast hører til undtagelserne i Lægernes Pension, er det blevet sværere at sikre det afkast, som finansierer langt den største del af pensionerne. Derfor valgte bestyrelsen i 2018 at justere på den idealfordeling af aktiver, som ventes at give det bedste afkast.

- Vi har for eksempel reduceret vores aktiebeholdning til fordel for flere virksomhedsobligationer og flere reale aktiver, som ejendomme og vindenergi, forklarede Peter Melchior og nævnte investeringerne i den nye Østre Landsret og Udlændingestyrelsens nye domicil samt infrastruktur og vedvarende energiprojekter rundt omkring i verden.

Ansvarlige investeringer

Peter Melchior kom også ind på ansvarlige investeringer, som er et vigtigt tema i Lægernes Pension (se også omtale af medlemsmødet om ansvarlige investeringer side 10). Et forslag fra liste Ansvarlig pension om, at Lægernes Pension går i

2018 KORT OG GODT

544
kroner i omkostninger pr. medlem. Det er 28 kroner mindre end året før.

1.500
nye medlemmer

4,43%
i kontorente

13%
oveni til pensionister

AFKASTET

i Lægernes Pension blev i 2018 på -1,8 procent mod 9,4 procent året før. Lavere vækst, strammere pengepolitik og politisk usikkerhed betød, at finansmarkederne endte i rødt, mens investeringer i ejendomme og infrastruktur trak op i afkastet. Efter en god start på 2019 har Lægernes Pension indhentet det tabte afkast fra 2018 og mere til.

dialog med de største energiselskaber om Paris-aftalens målsætning, blev vedtaget med fuld opbakning fra bestyrelsen.

En anden form for ansvarlighed er kvaliteten af det daglige arbejde: I efteråret 2018 gennemførte Finanstilsynet en ordinær inspektion som led i det løbende tilsyn med banken. Inspektionen viste kvalitet og ordentlighed, og de få tekniske kritikpunkter er taget til efterretning og implementeret, oplyste Peter Melchior.

Chresten Dengsøe uddybede i sin gennemgang af regnskabet de meget lave administrationsomkostninger, der blot udgør 0,03 procent af formuen mod 0,23 procent for branchen generelt. Derudover kan der hentes 22 mio. kroner i besparelser om året på investeringsomkostningerne efter genforhandling af forvaltningsaftalerne.

Medlemsdebat

Peter Melchior redegjorde også for bestyrelsens overvejelser vedrørende banken efter kritik af udlånspolitikken.

- Vi ved, at nogle banker strækker sig så langt, at engagementet risikerer at give underskud. Så langt vil vi ikke gå, for regningen ender i sidste ende hos pensionskassens medlemmer, og det er hverken bank eller medlemmer tjent med. Men vi må nok erkende, at vi har haft tendens til en meget rigid fortolkning af Finanstilsynets retningslinjer. Her tror jeg, man vil se ændringer inden for kort tid, sagde Peter Melchior.

Opblødningen fik anerkendende ord med på vejen under debatten, der også bød på en længere diskussion om vederlaget for lovpligtig bestyrelsesuddannelse. Generalforsamlingen endte med at vedtage bestyrelsens forslag for det næste år.

Tre nye i bestyrelsen

Ændringer var der også i bestyrelsen, som fik tre nye medlemmer: lægerne Jakob Lager og Rune Børch Hasselager samt investeringsdirektør Claus Jørgensen. Klaus Friis Andersen, Phillip Bennett og Jesper Rangvid trådte ud efter reglerne om anciennitet og fik en varm tak fra formanden for indsatsen gennem årene.

Den nye bestyrelse set fra venstre: Jakob Lager (nyvalgt, læge), Tina Øster Larsen (eksternt medlem), Jette Dam-Hansen (læge), Claus Jørgensen (nyvalgt, eksternt medlem), Peter Melchior (formand, eksternt medlem), Helle Søholm (næstformand, læge) og Rune Børch Hasselager (nyvalgt, læge).

Tidligt på pension?

Fra i år stiger pensionsalderen, og vi har udsigt til at skulle arbejde længere end før. Vidste du, at du kan hæve af din pension i Lægernes Pension, allerede når du fylder 60? Vel at mærke, hvis din pensionsordning blev oprettet inden maj 2007. Begyndte du først at indbetale senere, bestemmer din alder, hvornår du tidligst kan få pensionen udbetalt.

Tjek reglerne på www.lpb.dk/pensionsalder.

Vente med pensionen?

Seniorpræmien er en ny skattefri præmie til dig, der er tæt på pension. Fortsætter du med at arbejde efter folkepensionsalderen, kan du få en skattefri seniorpræmie udbetalt. Den udgør 30.000 kroner i 2020.

Du skal være født efter 1953 for at få seniorpræmien og i snit arbejde mindst 30 timer om ugen i det første år, efter du når folkepensionsalderen.

Tal med os om seniorpræmien på 33 12 21 41.

LÆGERNES
PENSION & BANK

Flere med på rejsen

Fordel med flere kort
Rejser du i udlandet, er det praktisk at medbringe flere forskellige typer kort. Det kan bl.a. være en fordel, hvis du når forbrugsgrænsen på det ene kort. Visa Debit og Eurocard er et godt supplement til dit Visa/Dankort. Eurocard har den fordel, at det er et kreditkort. Det kan du få brug for på rejsen, da mange hoteller og biludlejningsfirmaer kun tager kreditkort.

Spar penge i lokal valuta
Vælg altid den lokale valuta, når du benytter kort i udlandet. Du betaler nemlig mere for varen i danske kroner, da vekselkursen i udlandet ofte er dårligere.

Bestil ekstra Visa-kort i netbanken. Eurocard bestiller du på lpb.dk/eurocard.

Forny dit blå EU-sygesikringskort
Dit blå EU-sygesikringskort udløber i år, hvis du var blandt de første, der fik det i 2014. Bestil et nyt inden rejsen på www.borger.dk.

6 ud af 10 læger har givet os deres e-mailadresse. Har du?

I takt med, at dagligdagen bliver mere og mere digital, er det praktisk, hvis vi kender din e-mailadresse.

Tjek om vi har din e-mailadresse ved at logge på medlemsportalen MIN PENSION, som du finder øverst på lpb.dk. Her kan du også ændre, hvis du har fået ny mail.